

Marek Konopka

Doc. dr Krzysztof Dąbrowski

Ochrona Zabytków 33/2 (129), 174

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOC. DR KRZYSZTOF DĄBROWSKI (1931—1979)

Dnia 25 listopada 1979 r. zmarł w Anglii doc. dr Krzysztof Dąbrowski, dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, wiceprezes Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, członek Komitetu Polskiego ICOM i wiceprezes międzynarodowego Komitetu tej organizacji. Należał do najwybitniejszych postaci środowiska archeologicznego i w ciągu 29 lat czynnej działalności zawodowej i społecznej osiągnął znaczne sukcesy w różnych dziedzinach — w badaniach naukowych, w popularyzacji wiedzy, w muzealnictwie i konserwatorstwie.

Studia archeologiczne odbył na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1947—1953. W dwudziestym roku życia rozpoczął pracę w Kierownictwie Badań nad Początkami Państwa Polskiego. Krótko pracował w Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków, a następnie aż do 1974 r. w Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN.

Był jednym z organizatorów i kierownikiem Stacji Archeologicznej IHKM PAN w Kaliszu, gdzie też przez 16 sezonów prowadził wykopaliska, głównie na osadzie z okresu wpływów rzymskich w Piwonicach oraz na grodzisku Zawodzie koło Kalisza. Na grodzie odkrył relikty architektury murowanej z czasów Mieszka III i zorganizował rezerwat archeologiczny. W okresie badań na Ziemi Kaliskiej uratował sześć skarbów numizmatycznych, w tym największy skarb wczesnośredniowieczny w Polsce ze Słuszkowa. Czynnie działał wtedy przy organizacji zbiorów i wystaw Muzeum Ziemi Kaliskiej oraz uczestniczył w przygotowywaniu monumentalnych wydawnictw naukowych, m.in. tomy *18 wieków Kalisza*. Ponadto ogłaszał rezultaty prac badawczych w licznych publikacjach naukowych i popularyzatorskich, jak np. *Szkice z dziejów Kalisza* (1960), *Kalisz prastary* (1960) czy *Z przeszłości Kalisza* (1970). W 1962 r. uzyskał tytuł doktora na podstawie pracy *Calisia Ptolemeuszowa w świetle badań archeologicznych*. W dowód uznania i wdzięczności otrzymał wyróżnienie w postaci Honorowego Obywatelstwa miasta Kalisza.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych Jego zainteresowania badawcze związane były również z Mazowszem, ostatnio zaś badał słynne stanowisko z okresu wędrówek ludów w Tumianach. Interesował się bardzo archeologią powszechną; pracę habilitacyjną poświęcił dziejom Hunów w Europie, brał udział w polskich badaniach we Włoszech i we Francji. Zainteresowania te znalazły odbicie w niezwykle poczytnych książkach popularnonaukowych: *Śladami Etrusków* (1970), *Świt kultury europejskiej* (1971) i *Śladami kultur azjatyckich* (1978) (dwie ostatnie napisane razem ze Zbigniewem Bukowskim).

Był również pionierem badań elektryczno-oporowych, które zastosował po raz pierwszy w Polsce dzięki współpracy z Fundacją Lerici z Włoch. Pionierskie było także wykonane przez Niego konserwatorskie opracowanie kielicha szklanego z V w. z Piwonic.

W 1974 r. został dyrektorem Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Na tym stanowisku rozwinął działalność wystawienniczą tej placówki. Liczne wystawy w Arsenale sprowadzane z zagranicy — *Złoto Peru*, *Skarby Traków*, *Mozaiki rzymskie z Tunezji*, a także polskie, jak *Światowit z Wolina*, czy pokazy wyników prac wykopaliskowych polskich instytucji badawczych cieszyły się w końcu lat siedemdziesiątych ogromnym zainteresowaniem. Również w tym czasie kilka polskich wystaw zaprezentowano za granicą, m.in. *Baltowie — północni sąsiedzi Słowian* w Bułgarii, *Biskupin — Polskie Pompeje* w Jugosławii, *Hutnictwo żelaza* w Szwecji, Berlinie Zachodnim i RFN.

Równocześnie doc. Krzysztof Dąbrowski był bardzo czynnym działaczem ICOM; w 1978 r. został wybrany wiceprzewodniczącym Międzynarodowego Komitetu tej organizacji. Był znakomitym organizatorem, odznaczał się też niezwykłą energią. Cechy te spożytkował na niwie społecznej. W latach 1962—1964 i 1970—1978 pełnił funkcję Generalnego Sekretarza Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, przyczyniając się znacznie do uaktywnienia działalności tej organizacji i rozwijania współpracy między środowiskiem archeologicznym i numizmatycznym; w ostatnim czasie był wiceprezesem Towarzystwa.

Na koniec warto wspomnieć, że doc. Krzysztof Dąbrowski prowadził wykłady z archeologii na Uniwersytecie Łódzkim i Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. W Jego dorobku znajduje się ponad 200 publikacji, wśród nich wiele artykułów poświęconych zagadnieniom muzealnictwa i konserwatorstwa archeologicznego. Tragiczny wypadek, któremu uległ w 1977 r. w Bułgarii, niedaleko słynnej rzeźby Jeźdźca z Madary, przyczynił się do rozwinięcia nieuleczalnej choroby. Jego przedwczesna śmierć jest niepowetowaną stratą dla środowiska archeologicznego, w którym zajmował niezwykle eksponowaną pozycję i pełnił tyle odpowiedzialnych funkcji.

Marek Konopka